

Beyazıt, Kapalıçarşı, 2014

İstanbul – Dünyanın En Güzel Şehri

Yaşlı insanlar nostaljiye eğilimli olurlar. 1939 yılı Eylül'ünü hatırladığımda ben de öyle oluyorum. Ayasofya'yı Sultan Ahmet Camii ile birleştiren meydana, yanakları dinlediklerinin heyecanıyla al al olmuş oğlan çocuğu, Fatih Sultan Mehmet'in 1453 yılında Bizans İmparatorluğu'nun baş Katedrali olan Hagia Sophia'ya rahvan atının üstünde nasıl geldiğini anlatan babasını pür dikkat dinliyordu. Bu dramatik öykünün tam ortasında hoparlörlerden yüzyılın savaş suçlusunu olan Nazi Almanyası'nın savaş ilan ettiği duyuruldu.

Bir kaç yıl öncesinde, Nazilerce işgal edilmiş memleketlerinden Doğu-Express'le İstanbul'a gelen ve vapurla Avrupa Yakası'ndan Asya Yakası'na geçen ana oğul'un gözleri; Topkapı Sarayı'nın çatıları, büyük camilerinin minareleri, uzaktan görünen Haliç'in girişindeki Galata Köprüsü, arkasında Galata Kulesiyle Beyoğlu semti, Boğazın ağzında, bir adacığın üstünde yer alan ve ismini hakkında bir çok efsane bulunan Leandros'tan alan kulesiyle yeni gelenleri karşılayan bu eşsiz güzellik karşısında fal taşı gibi açılmıştı. O gün bugündür devam eden bir aşk hikayesinin başlangıcıydı bu. O zamanki hislerim bugün de geçerli: Dünyanın en güzel şehridir ve her daim öyle kalacaktır İstanbul.

Elbette bugüne dek çok değişti şehir. O zamanlar yaklaşık sekiz yüz bin kişi yaşardı şimdilerde ise on beş milyondan fazla insan yaşıyor. Çok şeritli caddeler, Boğaz'ın mağrur köprüleri, yüksek yüksek apartmanlar, rüküş yeni camiler, etrafındaki tepelerde evler yoktu. Limanlarında demir almış dev yolcu cruise gemileri, hızlı adımlarla İstanbul'un turistik atraksiyonlarını gezen, Kapalı Çarşı'da alışveriş yapan veya hamama giden turist bölükleri de yoktu o zamanlar.

"Simit!.. Simit!" diye bağırarak enfes simitlerini metreden genç simitçiler, Orhan Pamuk'un en ince detaylarına kadar betimlediği, omuzlarında taşıdıkları ayran ve boza güğümlerine astıkları kaplarıyla içeceklerini satan seyyar satıcılar da yer yarılmış ve kaybolmuşlar gibi yoklar artık. Sadece Galata Köprüsü'nün sabırlı balıkçıları var hala. Ve eskiden tek tük, Anadolu'dan gelmiş, başlarını yazmayla geleneksel bir şekilde bağlamış kadınlar görülürdü ama büyük çoğunluğu, başı dini dayatmalarla ve erkeklerin aç gözlü bakışlarından korunmak için türbanla örtülü olmayan, koyu renk – tek tük doğal sarı – saçlı genç kız ve kadınlar oluştururdu.

O zamanlar bile büyük ve cıvıl cıvıl ama büyüklük ve nüfus yoğunluğu olarak çığırından çıkmamış, ve içinde yaşayanların geleneklerinin, kendine has adetlerinin şekillendirdiği semtleriyle ziyaretçilerini kollarını açarak karşılayan şehir, şimdilerde bir dünya metropolüne dönüştü. Dünyanın tüm büyük ülkelerinde yaşayan genç kadın ve erkeklerin uzun süre yaşama hayali kurduğu, çoğunun hayalini gerçekleştirip buradaki iyi üniversitelerde kaliteli eğitim aldığı, müzik yaptıkları, şiir ve roman yazdıkları, film çektikleri, iş kurdukları ve ileride de böylece kalmasını umdukları bir şehir İstanbul.

Tıpkı İzmir, Adana, Ankara veya Trabzon'da olduğu gibi ülkenin karanlık ve gerici zamanlarına döndürülmesine yönelik her tür girişime karşı dimdik ayakta duran ve Cumhuriyetin kurucusu, ülkeyi halifelikten kurtaran Atatürk ve arkadaşlarının belirlediği gibi; yüzü özgür Batı'ya ve kazanımlarına dönük olan, insan haklarının korunduğu, bağımsız bir yargı, kadın erkek eşitliği, her dine karşı eşit ve tarafsız duruş ve basın özgürlüğünün var olduğu bir Türkiye idealinin savunucusu yüz binlerce Türk gencinin yaşadığı bir şehir.

İstanbul'a yalnızca bir kaç güzel anı, Boğaz'da Ortaköy ve Beykoz'daki harika restoranlarda unutulmayacak akşamlar, bozulmamış sakinlikteki Prens adalarına bir gezi, Mısır Çarşısı'nda envai çeşit baharatlar, Taksim ve İstiklal Caddesi'nin insan kalabalığı, Koca Sinan'ın mimarisi, Süleymaniye Camii'nin ihtişamı veya eşsiz turistik atraksiyonlarının çokluğu için gitmeyen, aynı zamanda bu şehrin insanlarını, etnik ve kültürel mozaiğini, öz güvenini ve umutlarını da gören her kişi bu şehrin gerçekten de eşsiz olduğunu fark edecektir. Bizlere ileride birleşen bir Avrupa'nın hepimiz için taşıyacağı önemi gösterir bu şehir, tabii bunu gerçekten istersek eğer.

Edzard Reuter